

122/2004 Sb.

ZÁKON

ze dne 20. února 2004

**o válečných hrobech a pietních místech a o změně zákona č. 256/2001 Sb., o pohřbnictví
a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů**

Změna: 281/2009 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

VÁLEČNÉ HROBY

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon stanoví práva a povinnosti v oblasti péče o válečné hroby a pietní místa (dále jen "válečný hrob") a orgány státní správy a jejich působnost ve věcech válečných hrobů.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Válečným hrobem je pro účely tohoto zákona místo, kde jsou pohřbeny ostatky osob, které zahynuly v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci nebo v důsledku válečného zajetí, anebo ostatky osob, které zahynuly v důsledku účasti v odboji nebo vojenské operaci v době

války. Válečným hrobem může být hrob jednotlivce, hrob hromadný nebo osárium, včetně náhrobků a ostatního hrobového zařízení. Válečným hrobem je rovněž evidované místo s nevyzvednutými ostatky osob zemřelých v souvislosti s válečnou událostí, anebo jiný objekt, který je za válečný hrob považován v souladu s mezinárodní smlouvou, jíž je Česká republika vázána.

(2) Válečným hrobem je pro účely tohoto zákona i pietní místo, kterým se rozumí pamětní deska, pomník, památník nebo obdobný symbol připomínající válečné události a oběti, které zahynuly v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci nebo v důsledku válečného zajetí, anebo oběti osob, které zahynuly v důsledku účasti v odboji nebo vojenské operaci v době války.

(3) Evidencí válečného hrobu se rozumí listinný nebo jiný záznam obsahující údaje o válečném hrobu, pokud jsou známy; těmito údaji jsou zejména:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, vojenská hodnost, státní příslušnost, národnost, datum narození, datum a místo úmrtí a příčina smrti osoby nebo osob, jejíž ostatky jsou ve válečném hrobu pohřbeny, nebo osoby, jíž se válečný hrob týká. Zpracování údajů je prováděno v souladu se zvláštním právním předpisem,¹⁾
- b) název státu, obce nebo vojenského újezdu, katastrálního území a parcelní číslo, popřípadě číslo popisné nemovitosti, kde se válečný hrob nachází,
- c) historická událost, ke které se válečný hrob vztahuje, charakter a stručný popis vzhledu válečného hrobu včetně fotodokumentace,
- d) označení vlastníka válečného hrobu a vlastníka nemovitosti, na které je válečný hrob umístěn.

(4) Péčí o válečné hroby se rozumí zabezpečování úpravy, ochrany, zřizování nových válečných hrobů, přemísťování nebo rušení válečných hrobů, včetně exhumací.

(5) Údržbou a úpravou válečného hrobu se rozumí označení válečného hrobu, umístění pamětní desky, pomníku, památníku nebo obdobného symbolu, včetně běžné údržby válečného hrobu, jeho okolí a přístupu k němu.

§ 3

Péče o válečné hroby

(1) Péči o válečný hrob zabezpečuje vlastník válečného hrobu, a pokud není znám, vlastník nemovitosti, na které je válečný hrob umístěn.

(2) Přemístění nebo zrušení válečného hrobu a jinou změnu válečného hrobu než jeho údržbu a úpravu může jeho vlastník nebo, pokud není znám, vlastník nemovitosti, na které je válečný hrob umístěn, provést jen na základě jeho písemné žádosti a po písemném souhlasu Ministerstva obrany (dále jen "ministerstvo"). Nový válečný hrob lze zřídit jen na základě písemné žádosti zřizovatele a po písemném souhlasu vlastníka nemovitosti a ministerstva. Souhlasy ministerstva nenahrazují povolení nebo vyjádření jiného správního úřadu, pokud je vyžadováno podle zvláštního právního předpisu.²⁾

(3) Vlastník válečného hrobu, jakož i vlastník nemovitosti, na níž je válečný hrob umístěn, pokud je válečný hrob mimo pohřebiště, je povinen umožnit k němu přístup za účelem vzdání úcty nebo provedení prací souvisejících s péčí o válečný hrob.

(4) Je-li válečný hrob umístěn mimo pohřebiště, má vlastník nemovitosti nárok na náhradu za omezení užívání nemovitosti. Pokud je vlastníkovu nemovitosti užívání závažným způsobem v důsledku existence válečného hrobu ztíženo, je stát povinen, na základě jeho písemné žádosti, nemovitost nebo její část odkoupit. Náhrady vlastníkům nemovitostí poskytuje ministerstvo. Výše náhrady a kupní cena se stanoví podle zvláštních právních předpisů.³⁾

§ 4

Výkon státní správy

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci válečných hrobů, které jsou v jeho správním obvodu. Tento úřad informuje příslušný krajský úřad o počtech a o stavu válečných hrobů, které vede v evidenci. Informaci podává do konce června kalendářního roku podle stavu k

31. prosinci předchozího roku.

(2) Krajský úřad vede souhrnnou evidenci válečných hrobů, které jsou v jeho správním obvodu, a koordinuje péči o válečné hroby v rámci kraje. Krajský úřad informuje ministerstvo o počtech a o stavu válečných hrobů, které vede v evidenci. Informaci podává do konce září kalendářního roku podle stavu k 31. prosinci předchozího roku.

(3) Ministerstvo

- a) v případě pochybností rozhoduje o tom, co je válečným hrobem,
- b) koordinuje péči o válečné hroby v České republice a v zahraničí,
- c) vede centrální evidenci válečných hrobů,
- d) poskytuje dotace podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ na péči o válečné hroby jeho vlastníku, pokud není znám, vlastníku nemovitosti a
- e) poskytuje náhradu za omezení užívání nemovitosti a hradí výdaje za odkoupení nemovitosti nebo její části.

§ 5

Přestupky a správní delikty

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku a právnická osoba nebo fyzická osoba, která je podnikatelem,⁵⁾ se dopustí správního deliktu tím, že

- a) neumožní k válečnému hrobu přístup,
- b) nezabezpečí úpravu válečného hrobu, ač je k tomu podle tohoto zákona povinna, nebo
- c) provede jinou změnu válečného hrobu než jeho úpravu, anebo přemístí nebo zruší válečný hrob bez souhlasu ministerstva.

(2) Za přestupek nebo správní delikt

- a) podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu až do výše 20 000 Kč,

- b) podle odstavce 1 písm. b) lze uložit pokutu až do výše 50 000 Kč,
- c) podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu až do výše 100 000 Kč.

(3) Přestupky a správní delikty podle odstavce 1 projednává pověřený obecní úřad; dopustí-li se správního deliktu podle odstavce 1 obec, je příslušným k jeho projednání krajský úřad.

(4) Správní řízení o správním deliktu nelze zahájit, uplynul-li 1 rok ode dne, kdy se orgán oprávněný k uložení pokuty dozvěděl o tom, že právnická osoba, nebo fyzická osoba, která je podnikatelem,⁵⁾ porušila povinnost uloženou jí tímto zákonem, nebo uplynuly-li 2 roky ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo. Pokutu lze uložit nejpozději do 3 let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(5) Na přestupky a jejich projednávání se jinak vztahuje zvláštní právní předpis.⁶⁾

§ 6

Pokuty uložené podle § 5 vybírá a vymáhá správní orgán, který ve věci rozhodoval v prvním stupni; výnos z těchto pokut je jeho příjmem.

§ 7

Společná ustanovení

(1) Zrušení válečného hrobu prohlášeného za kulturní památku lze provést pouze po předchozím zrušení jeho prohlášení za kulturní památku Ministerstvem kultury.

(2) Na rozhodování podle tohoto zákona, není-li stanoveno jinak, se vztahuje správní řád.

(3) Působnosti stanovené krajskému úřadu a pověřenému obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o pohřebnictví

§ 8

Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 479/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 274/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 18 odst. 3 se ve druhé větě zrušuje slovo "tímto" a čárka za slovy "stanovenými tímto zákonem" se nahrazuje tečkou a zbytek věty se zrušuje.

2. V § 24 odst. 3 se věta druhá nahrazuje větou "Při rušení válečných hrobů se postupuje podle zvláštního právního předpisu.^{21a)}".

Poznámka pod čarou č. 21a) zní:

"21a) Zákon č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech a pietních místech a o změně zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů."

3. V § 29 odstavec 6 zní:

"(6) U válečných hrobů^{21a)} se užívací právo poskytuje bezplatně na neomezenou dobu."

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

§ 9

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2004.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

v z. Gross v. r.

- 1) Například § 15 občanského zákoníku, zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 3) Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění zákona č. 121/2000 Sb.
- 4) Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
- 5) § 2 odst. 2 obchodního zákoníku.
- 6) Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.